

दत्तिः, प्रदा,	दापना,	दिप्सा,	देदीया ;
प्रणिदानम् ,	दापनम् ,	दिप्सनम् ,	देदीयनम् ;
दत्त्वा,	दापयित्वा,	दिप्सित्वा,	देदीयित्वा ;
प्रदाय,	प्रदाप्य,	प्रदिप्स्य,	प्रदेदीय्य ;
दायम् २, }	दापम् २, }	दिप्सम् २, }	देदीयम् २ ; }
दत्त्वा २, }	दापयित्वा २, }	दिप्सित्वा २, }	देदीयित्वा २. }

(832) “ दान खण्डने ” (I-भ्वादि:-994. सक. सेट्. उभ.)

¹ दीदांसकः-सिका,	² दीदांसकः-सिका,	³ दीदांसिषकः-षिका,	⁴ दानकः-निका ;
दीदांसिता-त्री,	दीदांसयिता-त्री,	दानिता-त्री ;	
दीदांसन्-न्ती,	दीदांसयन्-न्ती,	दानयन्-न्ती ;	
दीदांसिष्यन्-न्ती-ती,	दीदांसयिष्यन्-न्ती-ती,	दानयिष्यन्-न्ती-ती ;	
दीदांसमानः,	दीदांसयमानः,	दानयमानः ;	
दीदांसिष्यमाणः,	दीदांसयिष्यमाणः,	दानयिष्यमाणः ;	
दीदान्-दीदांसौ दीदांसः ;			
दीदांसितः,	दीदांसयितः तवान् ,	दानितः-तवान् ;	
^A दीदांसुः,	दीदांसयिषुः,	दानः ;	
दीदांसितव्यम् ,	दीदांसयितव्यम् ,	दानयितव्यम् ;	
दीदांसनीयम् ,	दीदांसनीयम् ,	दानीयम् ;	

1. ‘मान्बधदान्शान्भ्यो दीर्घश्चाभ्यासस्य’ (3-1-6) इत्यनेन धातोः स्वार्थे सन्, अभ्यासस्य दीर्घश्च विधीयते । दानेरस्यार्जवे सन् । अस्य सनः ‘धातोः’ (3-1-91) इति विहितत्वाभावेनानार्धधातुकत्वादिङागमो न भवति । एवं स्वार्थसजन्तात् सर्वत्र प्रक्रिया ज्ञेया ।
2. नित्यसजन्ताणिचि रूपमेवम् । एवमेव सर्वत्र ग्यन्ते ज्ञेयम् ।
3. ‘सरूपः प्रत्ययो नेष्टः, सजन्तान् न सनिष्यते ॥’ (भाष्यम् 3-1-7) इत्युक्त्या, स्वार्थसजन्तादस्मात् इच्छासन् तु भवत्येव । इच्छासजन्ते सर्वत्र तुजादावपि दीदांसिषिता-त्री इत्यादीनि रूपाणि यथासम्भवमेवमेवोक्तानि । अत्र कितधातौ (192) तृतीयरूपाणीव सर्वाणि प्रायो ज्ञेयानि ।
4. ‘अर्थान्तरेऽननुबन्धकाश्चुरादयः’ (सिद्धान्तकौमुद्याम्) इत्युक्त्या खण्डनाद्यर्थे तु चौरादिकत्वात् शुद्धग्यन्तद्रूपाणीमानि प्रदर्शितानि ।

A. ‘मोहं चिकित्सन् वचसाऽस्य कृष्णो दीदांसुचित्तस्य सुविस्मितस्य ।’